

Mál nr. 426/2021**M og****V v/ Ábyrgðartryggingar fyrir atvinnurekstur X****Skaðabótaábyrgð. Ábyrgð fasteignareiganda.****Gögn.**

Málskot móttakið 22.11.2021, ásamt fylgigögnum
Bréf V dags. 14.12.2021, ásamt fylgigögnum
Bréf lögmanns M dags. 05.01.2022.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að M kveðst hafa slasast í fasteign í eigu X þann 3. maí 2020 er hún var að leita að gögnum í efri skáp. Við verkið notaði hún svokallaða A-tröppu. Á leiðinni niður féll trappan til hliðar með þeim afleiðingum að M féll í gólfíð og slasaðist alvarlega. Í fasteigninni fór fram umfangsmikið félagsstarf og var M félagsmaður í samtökunum sem áttu og ráku fasteignina. Um var að ræða sjálfboðaliðastarf en ekki launað starf í þágu samtakanna.

M telur að rekja megi slysið til atvika sem X ber skaðabótaábyrgð á með vísan til ákvæða laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum, reglugerðar nr. 367/2006 um notkun tækja og þá einkum 5. gr. og ákvæði 4.1.1 og 4.2 í II. viðauka reglugerðarinnar, sem og fyrirbyggjandi matsgerðar dómkvaddis matsmanns. Telur M að fasteignin teljist vera vinnustaður í skilningi 90. gr. laga nr. 46/1980 og að X hafi þannig borið að tryggja aðbúnað og öryggi á vinnustað, ekki eingöngu stafsmanna, heldur einnig annarra sem sinna ólaunuðum störfum í þágu starfseminnar. Slysið hafi ekki verið tilkynnt til Vinnueftirlitsins eins og fyrirsvarsmanni hússins hafi borið að gera, trappan hafi verið varasöm og ekki hentað til þeirrar notkunar sem til var ætlast og að á grundvelli reglugerðar nr. 367/2006 hafi atvinnurekanda borið að tryggja að tæki sem lögð eru til henti í þeim tilgangi sem þeim er ætlað. Einnig hafi X borið að velja tæki sem best tryggja öruggar starfsaðstæður við tímabundna vinnu í hæð. Samkvæmt fyrirbyggjandi matsgerð hafi trappan ekki hentað vel til þess verkefnis sem var ætlað, þ.e. að færa eða ná í hluti í efri skápa. Vísar M máli sínu til stuðnings til dóms Landsréttar í máli nr. 217/2019 og dóma Hæstaréttar í málum nr. 748/2012 og 74/2001.

V hefur hafnað bótaskyldu úr ábyrgðartryggingu X og telur að lög nr. 46/1980 gildi ekki um þetta atvik og vísar því til stuðnings til 1. mgr. 2. gr. og 24. gr. laganna. Þannig hafi X ekki talist vera vinnustaður M og að M hafi ekki fallið undir skilgreiningu á starfsmanni í fyrrgreindum lögum. Auk þess hafi trappan ekki verið vanbúin þegar slysið gerðist, slíkar tröppur hafi verið í almennri notkun um árabíl á næstum hverju heimili og hafi notkun þeirra því ekki þarfnast sérstakra leiðbeininga. Að mati V hafi ekki verið sýnt fram á að slysið verð rakið til atvika sem X beri skaðabótaábyrgð á, heldur hafi það verið rakið til gáleysis M.

Álit.

Ágreiningur er uppi um það hvort slys M verði rakið til saknæmrar og ólögmetrar háttsemi fyrirsvarsmanna X. Staða M gagnvart X og notkun á húsnæði X var sú að M var ekki starfsmaður X í skilningi 24. laga um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum nr. 46/1980, enda hafði hún ekki með höndum launuð störf eða ólaunuð störf sem nemi eða lærlingur þar sem vinna er liður í skipulögðu námi. Þannig verður ekki séð að skylda hafi hvílt á X að tilkynna slys M til Vinnueftirlitisins skv. 1. mgr. 79. gr. sömu laga eða að vanræksla á slíkum skyldum hafi áhrif á sönnun málsatvika. Ekki verður heldur séð af gögnum málsins að ágreiningur sé um atvik slyss hennar, þ.e. að hún hafi fallið úr tröppu og sú trappa var tiltæk eftir slysið.

M hafði aðgang að húsnæði X vegna sjálfboðaliðastarfs síns fyrir stúku í hreyfingu X. Ekki verður séð að boðvald hafi verið fyrir hendi af hálfu X vegna starfa M fyrir sína stúku. Það sem M var að gera, þegar hún notaði tröppu í eigu X, var að leita að tilteknum gögnum í skáp í nokkurri hæð. M hafði sjálf fullt forræði á að ákveða hvort það þyrfti að leita að gögnunum, hvernig það væri gert og hvaða búnað hún notaði til verksins. Rannsókn á tröppu sem M notaði liggur fyrir með matsgerð sem M aflaði, þar sem fram kemur það mat matsmanns að trappan hafi ekki verið vanbúin, en matsmaðurinn mat það þó þannig að hún hafi ekki hentað sérstaklega til þess sem M ætlaði að gera, þ.e. að leita að gögnum í skápum í nokkurri hæð.

Þó umræddur búnaður, trappan, hafi verið í eigu X telst ekki sannað af gögnum málsins að það verk sem M ákvað að nota tröppuna við hafi verið unnið í þágu X. Ekki verður heldur ráðið af gögnum málsins að þekkt slyshætta hafi verið við notkun umræddrar tröppu, t.d. að sambærileg slys hafi

orðið áður. Ekki verður því heldur sé að að fyrirsvarsmönnum X hafi borið skylda til að leiðbeina þeim sem höfðu aðgang að húsnæði X sérstaklega varðandi notkun tröppunnar í tiltekinni hæð. Af gögnum málsins verður því ekki sýnt að slys M verði rakið til atvika sem X ber skaðabótaábyrgð á og hefur því ekki stofnast greiðsluskylda úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Þóra Hallgrímsdóttir

Reykjavík, 15. febrúar 2022.
Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir